

USTEC·STEs

Intersindical Alternativa de Catalunya

[www. sindicat.net/dona](http://www.sindicat.net/dona)

Número 473

Franqueig
concertat
02/444

Viure!

Secretaria de la Dona
Eina d'informació

Propostes
didàctiques

Conviure!

Editorial

Diguem les coses pel seu nom!

Com cada any, quan tot just acabem de començar un nou curs i comencem a planificar la immediatesa del futur ens apareix una data que, malauradament, no ha perdut cap mena de vigència, ans al contrari, perquè el 25 de novembre hem de commemorar el "Dia Internacional per a la eliminació de la violència envers les dones" i, en lloc de poder valorar com s'avança cap a l'eradicació d'aquesta xacra, ens trobem amb una realitat absolutament aclaparadora: cada cop hi ha més dones assassinades, i fins i tot més nens i nenes assassinades.

Però atès com evolucionen les coses, no sé pas de què ens estranyem, ja fa uns quants novembres que vam fer un crit per alertar, desemascarar i denunciar que el que alguns mal anomenaven crisi econòmica, en realitat era una agressió calculada i directa contra els drets individuals i col·lectius de la gent, amb una editorial que il·lustrava aleshores un dia com el d'avui: "La societat maltractada: Diguem No!".

La colpidora evidència, que el temps no ha fet altra cosa que confirmar, és que l'atac econòmic sistemàtic i la vulneració continuada de drets individuals i socials comporta violència pura i dura i que, per molt que s'emascari, alguna relació hi haurà amb el fet que amb el que portem d'aquest 2015 hi hagi ja a l'Estat espanyol més de la trentena de dones assassinades, que no pas només mortes, i 7 nens/es assassinats també, per companys, excompanys i/o pares. Dades difícils, complicades i que en aquesta trentena només comptem aquelles que oficialment fons policials han tancat el cas amb aquest sentit, no estan ni els casos que no és segura la autoria, ni les dones assassinades a mans dels seus fills barons, la qual cosa ens faria estimar en més de la cinquantena.

Des de l'inici d'aquesta mal anomenada "crisi" que denunciem que l'agressió social que comporten les polítiques basades en una austeritat criminal, l'increment de les desigualtats i la conculcació de drets bàsics a les persones, acabarien incrementant inevitablement la violència contra les dones i les criatures i que tothom, però sobretot les institucions, havia de posar fil a l'agulla per augmentar

recursos dedicats a la prevenció i facilitar la protecció dels més vulnerables.

I en aquest 25 de novembre, a més, cada dia ens assalten i colpegen imatges terribles, vergonyoses i inhumanes de fileres i fileres de persones, refugiades sense refugi, que intenten arribar a alguna terra on no hi hagi guerra, on poder continuar una vida que ja no és possible per la violència extrema, tot fugint d'on la desesperació i el cansament queden acorralats entre bombes i murs de cases derruïdes.

Cal exigir amb tota la rotunditat possible que es reconeguin i es respectin arreu els, ara sí ben anomenats, Drets Humans. Hem de saber que hi ha línies vermelles que mai no es poden traspassar i cal tenir molt clar el que mai no pot ser i mai no ha de ser.

Les societats han continuat emmalaltint amb l'increment constant de guerres tant armades com econòmiques, però cap d'incruenta, mentre intenten "controlar-nos" ideològicament amb un arma tan contundent com la "mentida" de la distorsió interessada de la realitat per part de tots els poders de control social a través dels mitjans de comunicació, amb un adoctrinament subtil i quotidià en televisions, ràdios, publicitat, xarxes..., que actuen presentant experiències quotidianes que anem interioritzant com a "normals", perquè són "reals". No hi ha diners per eradicar la violència ni per aixoplugar les persones, però si que hi han milions d'euros per aixecar murs a Europa perquè no es pot fer cap altra cosa davant el drama humà dels refugiats que agrupar-los en camps per després redistribuir-los en quotes...

Prou manipulació en la informació. Ja no ens creiem més les mentides. Volem les coses pel seu nom. Ni perversió en el llenguatge ni manipulació de la realitat: per què n'hem de dir morta si ha estat assassinada?, per què n'hem de dir refugiat si no tenen aixopluc?

Volem una societat cohesionada pels Drets Humans, justa i que valgui la pena viure i conviure!

Si toquen a una, ens toquen a totes!

Propostes didàctiques

Objectiu general: Prendre consciència que com a éssers humans, ens fem, necessitem un refugi. Tant és així que no només es recull en diversos àmbits en els Drets Humans, sinó que té una legislació específica en el Dret Internacional, el dret del refugiat/da, que el protegeix especialment per atendre'l i proporcionar-li aquest refugi.

Educació Infantil

Títol de l'activitat	Construeixo el meu refugi	Àrees que afecta	Llenguatge oral Llenguatge visual i plàstica Descoberta d'un mateix Descoberta del medi. Llenguatge emocional
Nivell	Segon cicle Educació infantil	Organització de l'alumnat	Treball per racons i/o Treball individual o en petit grup
Recursos Si es treballa per racons, aportem al racó de construcció robes, capsos i altres materials de l'aula i, si no, habilitem un espai a l'aula i col·loquem els mateixos materials. Càmera fotogràfica digital.			
Descripció de l'activitat Sessió 1 Es presenta l'espai, el racó, perquè cadascu pugui construir el seu refugi, individual i/o construir un refugi amb treball cooperatiu entre un grup petit d'alumnes. Explicuem que quan estigui construït, li farem una fotografia i tot el grup classe participarà en preguntar, entrar-hi, i explicar com s'hi han sentit. Sessió 2 Fem un mural amb les fotografies de cada alumne/a amb els seus refugis			

Títol de l'activitat	Dibuixem, expliquem i gravem com és el nostre refugi	Àrees que afecta	Llenguatge oral Llenguatge visual i plàstica Descoberta d'un mateix Descoberta del medi. Llenguatge emocional
Nivell	Segon cicle Educació infantil	Organització de l'alumnat	Treball individual i cooperatiu
Recursos Material de l'aula: cartolines, plàstidecors, retuladors, ceres, pintures... Aula d'informàtica. Gravadora			
Descripció de l'activitat Sessió 1 Ens imaginem un lloc a casa, al parc, a l'espai, on ens trobem molt bé i dibuixem el nostre refugi. Sessió 2 Fer una presentació de cada autor/a, i es mostra i s'explica al grup classe el que ha dibuixat; i què sent quan és al seu refugi. S'enregistra cada presentació i les interaccions amb el grup classe per tal de treballar-ne més endavant les parts més significatives. Sessió 3 En crear o recrear un refugi, sorgeixen emocions: por, mancances, desprotecció... Treballem sobre aquestes emocions bàsiques, per tal de reconèixer-les, comprendre-les, humanitzar-les...			

Títol de l'activitat	Un espai real, un espai imaginari	Àrees que afecta	Llenguatge oral. TIC. Llenguatge visual i plàstica Descoberta d'un mateix Descoberta del medi. Llenguatge emocional
Nivell	Primària Cicle inicial.	Organització de l'alumnat	Treball per racons i/o Treball individual o en petit grup
Recursos Material de l'aula, o l'aula d'informàtica			
Descripció de l'activitat Sessió 1 Dibuixa el teu refugi, on et sents protegit i escriu-ne el que vulguis. Ho publiquem al web d'escola Sessió 2 Imagina't un lloc, el més agradable, on t'agradaria més estar, on et sents més protegit. Fes-ne un dibuix i comenta'l per escrit Sessió 3 Cada autor/a presenta al grup classe els dos dibuixos comentant i explicant les semblances i les diferències. Fem un mural amb els refugis reals i els imaginaris.			

Títol de l'activitat	Contacte amb les emocions	Àrees que afecta	Llengua. Educació visual i plàstica. Educació en valors. TIC
Nivell	Cicle inicial. Cicle mitjà	Organització de l'alumnat	Gran grup
Recursos Targeta/ cartolines amb imatges d'emocions (buscar imatges per la xarxa, dibuixar, fer un collage)			
Descripció de l'activitat Asseguts en rotllana, per torns traiem una targeta (foto emocions) i expliquem a la resta de companys en quin moment vam sentir alguna cosa semblant al que li passa a la nena de la imatge.			

Títol de l'activitat	Identificar emocions	Àrees que afecta	Llengua. Educació visual i plàstica. Educació en valors. TIC
Nivell	Cicle inicial. Cicle mitjà	Organització de l'alumnat	Treball gran grup
Recursos Pissarra digital o tradicional, projector. Pel·lícula "L'ametller no va poder fugir" You tube. https://www.youtube.com/results?search_query=l%27ametller+no+pot+fugir			
Descripció de l'activitat Veurem la pel·lícula en un clima relaxat i posant-hi tots els sentits. Quan l'hurem visionat hauré d'identificar en les imatges les emocions que ja havíem treballat en la sessió anterior i relacionar-les. Les anirem apuntant a la pissarra. Asseguts en rotllana demanarem que ens expliquin per torns, si alguna vegada s'han trobat en una situació similar a la que es veuen els protagonistes de la pel·lícula, com per exemple sentir-se tristos per haver perdut alguna cosa o persona que estimàvem molt, enfadats, sorpresos, emocionats ...			

Educació Primària

Títol de l'activitat	Com m'agradaria	Àrees que afecta	Llengua. Educació visual i plàstica. Educació en valors. TAC
Nivell	Primària: Cicle inicial. Cicle mitjà	Organització de l'alumnat	Gran grup
Recursos Pissarra digital o tradicional			
Descripció de l'activitat En un clima relaxat i amb proximitat, els demanarem com els agradaria que els rebessin en un lloc desconegut, com per exemple en un aniversari on no els coneix ningú o en una escola on van per primera vegada. Farem unes columnes a la pissarra i hi escriurem tot allò que ens agradaria.			

Títol de l'activitat	Cercles multiculturals	Àrees que afecta	Coneixement del medi natural i social, Llengua. Educació en valors
Nivell	Primària Cicle Superior	Organització de l'alumnat	Gran grup i (subgrups)
Recursos Gomets circulars de colors i una aula prou àmplia per realitzar-hi l'activitat.			

Descripció de l'activitat

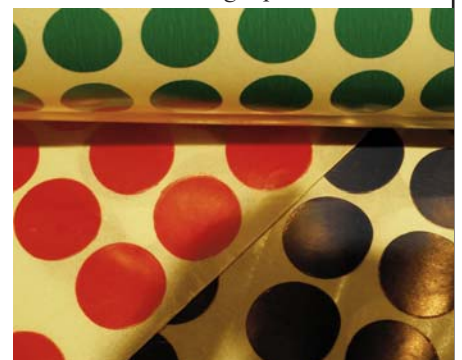
L'alumnat es col·loca en cercle mirant cap a fora. Se'ls demana que mantinguin els ulls tancats, si bé poden parlar baixet quan vulguin, però sense fer comentaris al mestre/a. Tots tenen els ulls tancats i el/la mestra anirà posant a cada alumne, dos gomets d'un mateix color, un al front i l'altre a la mà a la part exterior.

El/la mestra tindrà gomets de diversos colors (5 o 6 segons la grandària del grup) i haurà de repartir-los de forma heterogènia. Les pautes per distribuir els colors seran que un color aparegui moltes vegades (grup majoritari), un altre color algunes vegades menys (grup minoritari), un altre color unes 5 vegades (famílies immigrants), un altre dues vegades (parella) i un o dos participants rebran un color que no es repeteixi (persona sola). A més hem de procurar que les persones que tenen un mateix color no estiguin juntes.

Una vegada posades totes les enganxines, es demana a l'alumnat que deixi de parlar, que obri els ulls i que es miri la mà, assegurant-se que el seu color es correspongui amb el del front, després d'això se'ls diu que amb els ulls oberts s'agrupin.

Normalment el grup tendeix a agrupar-se per colors. Una vegada hagin acabat es llançaran diverses preguntes per suscitar el debat i la reflexió, tot fomentant en tot moment que cadascú s'expressi tal com s'ha sentit.

- com us heu agrupat?
- com t'has sentit en estar dins d'un grup gran? I en un de petit?
- I quan no pertanyes a cap grup?
- què has sentit en veure que hi havia persones que no estaven en cap grup?
- com has tractat els que eren del mateix color? I els de diferents colors?
- podries haver-te agrupat d'una altra manera? Per què no ho has fet?

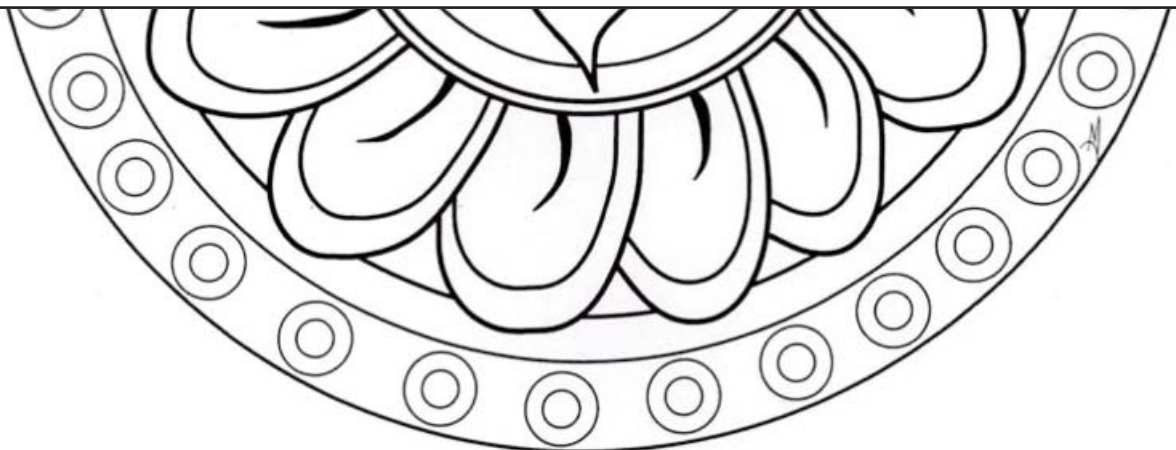
*Que l'alumnat pugui experimentar com es constitueixen els grups i com se sent cadascú quan pertanyen a un grup majoritari, minoritari o a cap grup. El que tractarem és que es posi en el lloc de les persones immigrants quan arriben al país de destí, per tal d'empatitzar amb aquelles persones que poden patir el rebuig social i els prejudicis de la societat d'acollida. I que qui hi surt perdent en tot aquest sistema és el col·lectiu més vulnerable (les dones i els nens/es).

Educació Secundària. Cicles Formatius

Títol de l'activitat	Comentari de text (oral o escrit).	Àrees que afecta	Llengua i literatura catalana o castellana. Educació en valors
Nivell	Educació Secundària, 1r o 2n d'ESO	Organització de l'alumnat	Gran grup/petit grup
Recursos			
Fragment de la publicació digital Acnur / A. Hollman <i>“Cada día es una lucha para la mujer refugiada que inicia su jornada haciendo cola para conseguir agua; son las mujeres y niñas quienes tienen que recorrer a pie varios kilómetros en busca de leña y es la mujer quien espera días y noches en los centros de alimentación de los campos de refugiados mientras atienden a sus hijos que sufren desnutrición”.</i>			
Descripció de l'activitat			
Aquest text és el testimoni d'una noia refugiada publicat en un diari digital. Totes les ONG afirmen que les persones més perjudicades entre els refugiats són els nens i les dones. Feu una llista dels motius pels quals penseu que es produeix aquesta situació.			

Títol de l'activitat	Dues dones periodistes, dues actituds	Àrees que afecta	TAC Educació en valors.
Nivell	Batxillerat	Organització de l'alumnat	Gran grup/petit grup
Recursos			
Aula d'informàtica			
Descripció de l'activitat			
Busca informació sobre aquestes dues dones, Petra Laszlo i Svetlana Alexièvitx. Totes dues han tingut relació amb la guerra com a periodistes, ara bé la seva actitud ha estat ben diferent. Reflexiona sobre la feina del periodista i de com es construeixen els relats a partir de les dues figures. ¿A què us sembla que responen aquestes diferències?			

Títol de l'activitat	El periodisme i les notícies.	Àrees que afecta	Llengua catalana i/o castellana Tècniques d'informació i comunicació Educació en valors
Nivell	Batxillerat	Organització de l'alumnat	Treball cooperatiu petit grup Treball en gran grup
Recursos Aula d'informàtica			
Descripció de l'activitat Els conflictes socials i/o polítics, com ens arriben? Buscar, analitzar i debatre "ser periodista" Buscar, analitzar i debatre la importància de la "informació" Questionar i debatre el tema "Informació i el relat de la informació" Analitzar i debatre la dita "Que la realitat mai t'espatlli un bon titular" Analitzar i debatre el possible augment de "tertulians" que "creen" estats d'opinió Buscar, analitzar i debatre si és possible influir i manipular l'opinió pública (Umberto Eco, Noam Chomsky...) Analitzar i debatre si el vostre entorn vol fomentar el vostre esperit crític. Analitzar i debatre l'editorial de l'Eina. Buscar, analitzar i debatre sobre el Nobel de literatura 2015			

Activitat complementària:

*Novel·la: *Asmir no quiere pistolas*, de Christobel Mattingley, Ed. Alfaguara, 2002 (136 pàgines).

La lectura d'aquest text hauria d'anar a càrrec de l'adult, però també la pot fer l'alumnat. És un text dur, però és molt bo per introduir el tema dels refugiats a l'aula.

El protagonista és un nen que narra la seva fugida i la situació que pateix com a refugiat. És interessant perquè permet fer una reflexió en comú i oral.

Podem fer un exercici d'empatia intentant posar-nos en la pell de la mare de l'Asmir, al final de cada capítol: "en aquest capítol l'Asmir ens explica com se sent, però ¿quins poden ser els problemes que pot haver tingut la mare de l'Asmir?"

Ella com es deu sentir?"

Webs d'interès:

<http://www.super3.cat/infok/videos/5559917/especial-sobre-els-refugiats-sirians>

http://blog.educalab.es/leer.es/web_poetasenpaz/PROGRAMACION/PDFs/Lengua_literatura_pdfs/Cancion%20refugiados.pdf

*Flores de otro mundo

https://www.youtube.com/results?search_query=flores+de+otro+mundo+pelicula+completa+en+espa%C3%B1ol

*Los invisibles

https://www.youtube.com/watch?v=M4oP_M81YpY

